

OBSAH

Předmluva	3
I. Současný spisovný jazyk	5
A. Jako předmět jazykovědy	5
B. Pojem současného spisovného jazyka	8
II. Vývojové tendence současné spisovné češtiny	10
A. Celková charakteristika vývoje současné spisovné češtiny	10
B. Vývoj jednotlivých složek současné spisovné češtiny	16
AA. Hláskosloví	16
1. Samohlásky	16
2. Souhlásky	21
BB. Tvarosloví	22
1. Tvarosloví jmen	22
2. Tvarosloví sloves	27
a) Vývoj počtu tvarů	28
b) Vývoj časovacích typů a tvarů	29
ba) Tendence k hláskovému a tvarovému vyrovnání	30
bb) Časovací typy	32
CC. Skladba	34
1. Prostředky sblížující spisovný jazyk s jazykem běžně mluveným	35
(1) Typ <i>Je vidět Sněžka</i>	35
(2) Vztažné věty s absolutním <i>co</i>	36
(3) Ústup vazeb neakuzativních	37
2. Prostředky sevřené větné stavby	38
(A) Souvětne celky	39
(1) Složitá hypotaktická souvětí	39
(2) Složené spojovací výrazy	40
(3) Nepravé věty vedlejší	40
(4) Syntaktická kondenzace	46
(5) Nevlastní předložkové výrazy	48
(6) Genitiv prostého vztahu	49
(7) Antepozice bohatě rozvíteného přívlastku adjektivního	50
(B) Nadvětne celky	50

3. Prostředky uvolněné větné stavby	51
(A) (Sou)větné celky	51
(1) Asyndetické spojování vět	51
(2) Parentetické věty	53
(3) Osamostatněné části věty	55
(4) Samostatný větný člen	56
(5) Vytýkací opis	57
(B) Nadvětné celky	59
(1) S vyjádřením vztahů mezi výpověďmi	59
(2) Bez vyjádření vztahů mezi výpověďmi	59
4. Projevy vnitřního vývoje syntaktického systému	60
(A) Změny v užívání pádů	60
(1) Šíření konstrukcí s genitivem	60
(2) Šíření nominativu jmenovacího	62
(3) Šíření instrumentálu původce děje v aktivních konstrukcích	62
(B) Změny v slovosledu	63
DD. Slovní zásoba	64
1. Kvantitativní růst a terminologizace slovní zásoby	66
2. Tvoření nových pojmenování	68
(A) Změny v tvoření nových sousloví	69
(1) Víceslovná pojmenování	69
(2) Multiverbizovaná pojmenování	70
(3) Konkurence mezi genitivem a adjektivem	71
(B) Změny v tvoření nových slov	72
(1) Jména přechýlená	73
(2) Jména obourodá	73
(3) Jména konatelská	73
(4) Složeniny s první částí <i>rychlo-</i> (<i>velko-</i>) a <i>samo-</i>	74
(5) Substantiva s příponou (<i>n</i>) <i>ost</i>	75
(6) Dějová jména bez přípony	75
(7) Složeniny typu <i>kamenolom</i> a <i>autodoprava</i>	76
(8) Složeniny typu <i>dělnickorolnický</i> (<i>morálně politický</i>)	77
(9) Zkratky a zkratková slova	78
(10) Slova s cizími předponami a příponami	79
(11) Složeniny formálně zařazující	79
3. Zanikání starých pojmenování	79
4. Změny slovního významu	80
5. Přejímání z jiných útvarů národního jazyka	80
(1) Přejímání z jazyka běžně mluveného	81
(2) Přejímání z nářečí	83
6. Přejímání z jiných jazyků	83

(1) Slova přejatá	84
(2) Kalky	85
(3) Slova s cizími prvky	85
III. Jazyková kultura	86
Doslov	98
Přehled základní literatury	100
Rejstřík	101
Obsah	104